

Høringsnotat om bekendtgørelse om godtgørelse til skrotning af ældre brændeovne og pejseindsatse

Miljøstyrelsen lagde d. 12. december 2018 udkast til bekendtgørelse på høringsportalen og sendte den samtidig i høring hos en bred kreds af myndigheder og organisationer. Høringsfristen var d. 7. januar 2019.

Der er modtaget i alt 5 høringssvar med bemærkninger. Høringssvarene har givet anledning til en ændring i § 2 nr. 4.

I det følgende gengives høringssvarene i forkortet version samt Miljøstyrelsens svar på høringssvarene.

Generelle kommentarer

DAPO, Foreningen af Danske Leverandører af Pejse og Brændeovne, ønsker et større fokus på, at godtgørelse gives til brændeovne, der anvendes i et vist omfang. DAPO lægger op til, at skorstensfejeren umiddelbart ville kunne bedømme, om brændeovnen benyttes i et betydeligt eller kun i ringe omfang.

Desuden foreslår DAPO, at sætningen (i § 4 stk.3) "... skal være produceret i 1994 eller tidligere" med fordel ændres til: "... skal være produceret og installeret i 1994 eller tidligere." Begrundelsen for forslaget er, at ovne, der er produceret f.eks. første gang i 1994, kan være solgt og installeret i flere år derefter.

Endelig mener DAPO, at det er uhensigtsmæssigt, at Miljøstyrelsen anvender begrebet "svanemærkede brændeovne" som reference i høringsbrevet, når gamle og nye brændeovnes miljømæssige egenskaber sammenlignes. DAPO mener i stedet, at Miljøstyrelsen bør anvende brændeovnsbekendtgørelsens emissionskrav, som DAPO anser for at være en mere entydig reference end de krav, der opstilles i den frivillige mærkningsordning Svanemærket. Desuden henviser DAPO til, at kun 2 af de 13 danske brændeovnsproducenter pt. benytter Svanemærket.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Det har ved planlægningen af skrotningsordningen været tilstræbt at opsætte enkle og objektive kriterier for udbetaling af godtgørelse. Derfor er anvendelsesgraden af brændeovne fravalgt som kriterie, da det efter Miljøstyrelsens vurdering vil indebære en subjektivt bestemt grænse for, hvad der er brug i "betydeligt omfang". Miljøstyrelsen finder på denne

baggrund ikke anledning til at ændre bekendtgørelsen på dette punkt. Endvidere skal styrelsen bemærke, at miljøgevinsten ikke i alle tilfælde vil være lille ved at udskifte en brændeovn, der pt. ikke anvendes særlig hyppigt, da nye ejere af den bolig, hvor den gamle brændeovn står, kan have et andet fyringsmønster. På længere sigt er det derfor i langt de fleste tilfælde en fordel at udskifte gamle brændeovne.

I forhold til forslaget om at udvide teksten fra ”produceret” til ”produceret og installeret i 1994...” har DAPO efterfølgende oplyst, at brændeovne produceret i 1994 eller tidligere efterfølgende kan være modificeret til miljømæssigt bedre modeller, uden at det fremgår af modelnavn eller mærkeplade.

Miljøstyrelsen anerkender, at DAPO’s forslag understøtter, at brændeovne med højt emission udskiftes. Men styrelsen forudser samtidig, at en ændring som foreslået kan vanskeliggøre skorstensfejernes vurdering. På grund af vægtningen af princippet om enkle og objektive kriterier fastholdes derfor formuleringen i § 4 stk.3.

Miljømærkeordningen Svanemærket er et udtryk for opnåelige (og entydige) emissionsgrænseværdier for brændeovne, og bestemmelsen i bekendtgørelsen vil derfor kunne bidrage til øget kendskab til svanemærkede brændeovne. Miljøstyrelsen er enig i, at det er vigtigt at præcisere i kommunikationen om miljøgevinsten ved at udskifte til en ny ovn, om der er tale om en sammenligning med en ny ovn, der opfylder svanekriterierne, eller om sammenligningen er med en ny ovn, der opfylder de lovbundne krav.

Ecoteck A/S foreslår, at der i § 2 nr. 4 tilføjes **pillebrændeovn** under tilslutning af nyt fyringsanlæg. Forslaget begrundes især med pillebrændeovnes lavere miljøbelastning.

Det foreslås desuden, at der 1) udbetales ekstra godtgørelse til ansøgere, der installerer en pillebrændeovn, og at der 2) gives godtgørelse til **alle**, der skifter fra brændeovn/ pejseindsats til pillebrændeovn uanset alder på brændeovn / pejseindsats.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Miljøstyrelsen kan imødekomme forslaget om at tilføje pillebrændeovne i § 2 nr. 4. Ordlyden ændres derfor til ”..eller tilslutning af ny brændeovn, pillebrændeovn eller ny pejseindsats”. Ifølge oplysninger fra branchen er der allerede i dag et stigende salg af pillebrændeovne.

Med hensyn til godtgørelsens størrelse bemærkes, at det er hensigten med ordningen, at godtgørelsen gives for at skrotte den gamle brændeovn, og der er ikke indeholdt en betingelse om, at ansøger skifter til et nyt fyringsanlæg, type af anlæg eller lukker ildstedet. Derfor gives samme godtgørelse til alle.

Desuden gælder, at det er ønsket, at godtgørelsen kan udbetales skattefrit. En forudsætning for en skattefri godtgørelse er, at den er fastsat med henblik på en rimelig kompensation for de udgifter, der er forbundet med en sløjfning af ildstedet – uanset om ildstedet rent faktisk nedlægges eller en ny ovn installeres. Skatteteknisk er der tale om en såkaldt afståelsessum, der ikke kan overstige de typiske udgifter, der er ved at afhænde et såkaldt formueaktiv.

Det er en vigtig prioritering for ordningen at få skrottet de ældste og mest forurenende brændeovne. Derfor fastholdes skæringsdatoen – også ved skift til pillebrændeovne.

Skorstensfejerlauget er af den opfattelse, at brændeovne og pejseindsatse, der nedlægges uden opsætning af nyt fyringsanlæg, vil være ildsteder, der enten aldrig eller sjældent benyttes, og at der derfor vil være en ringe miljøgevinst ved give godtgørelse til skrotning af brændeovne og pejseindsatse, der ikke erstattes med et nyt ildsted.

Skorstensfejerlauget mener desuden, at det af bekendtgørelsen bør fremgå, at en del af skrotningsgodtgørelsen er tænkt øremærket til betaling af skorstensfejernes kontrol af dokumentation for udbetaling af godtgørelse.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Det er Miljøstyrelsens vurdering, at også i de tilfælde, hvor en brændeovn, der ikke har været anvendt ofte den seneste tid, skrottes, vil der være en miljøeffekt, bl.a. fordi anvendelsesgraden kan ændre sig ved ejerskifte af boligen. Miljøstyrelsen finder på denne baggrund ikke anledning til at ændre bekendtgørelsen på dette punkt.

Som det fremgår af høringsbrevet, har Miljøstyrelsen indgået et samarbejde med Skorstensfejerlauget om, at standardprisen for skorstensfejernes ydelse er 170 kr., ex. moms.

Miljøstyrelsen finder det ikke hensigtsmæssigt at fastsætte denne aftale i en bekendtgørelse, men anerkender, at det bør være tydeligt, at en del af godtgørelsen er tænkt afsat til skorstensfejerens gebyr. Det vil derfor komme til at fremgå af den vejledning til ansøgere om skrotningsgodtgørelse, som bliver en del af ansøgningsportalen på Miljøstyrelsens hjemmeside.

Det Økologiske Råd anerkender, en udskiftning af ældre brændeovne alt andet lige reducerer udledningen af partikler. Rådet kan dog ikke støtte, at udskiftningen finansieres af skatteyderne, især fordi også nye brændeovne bidrager med væsentlig partikelemission. Det Økologiske Råd angiver desuden, med henvisning til egne og SBIs målinger, at selv nye brændeovne herudover kan give indeklimaforurening.

Det Økologiske Råd foreslår i stedet, at der lægges afgifter på brændefyring, og at godtgørelsen kun bør gives til husstande, der permanent afmelder deres brændeovn.

Det Økologiske Råd mener desuden, at en stor del af midlerne i skrotningsordningen vil blive anvendt til udskiftninger, der alligevel ville være foretaget, også uden skrotningsgodtgørelse, hvorfor der ikke opnås miljøgevinster i disse tilfælde. Rådet kritiserer, at en ny ordning er indført uden, at dødvægtstabet ved den tidligere ordning er kvantificeret.

En mindre del af det afsatte beløb foreslås øremærket til fuldskalaforsøg med test af luftrensningssystemer til brændeovne.

Endelig ønsker Det Økologiske Råd en klagemulighed, så borgere, der oplever, at skorstensfejeren nægter permanent at afmelde deres brændeovn, fordi borgerne ikke ønsker at installere en ny, også kan få del i skrotningspræmien.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Det er vigtigt, at der udvikles luftrensningssystemer til brændeovne. Der er således siden 2007 under ministeriets tilskudsordning for udvikling, test og demonstration af nye miljøteknologiske løsninger (MUDP) givet tilskud til udvikling af mere miljøvenlige

brændeovne. Miljøstyrelsen følger og afrapporterer løbende projekterne på <https://ecoinnovation.dk>.

Miljøstyrelsen har en tæt dialog med Skorstensfejerlauget om skorstensfejernes kontrolfunktioner. Alle skorstensfejere har en klar interesse i, at der ikke forekommer uregelmæssigheder eller misbrug, hvilket vil give dårlig omtale af alle skorstensfejere. I den forrige skrotningsordning i 2015-16 blev det vurderet, at ca. 10 % af skrotninger efterfølgende medførte, at ejeren lukkede ildstedet. Miljøstyrelsen har ikke kendskab til sager, hvor afmelding af brændeovn skulle være nægtet.

Samlet ser Miljøstyrelsen ikke et behov for en formel klageadgang.

Miljøstyrelsen er enig i, at der kan være et vist dødvægtstab ved ordningen, dvs. at der i et vist omfang gives tilskud til ansøgere, der alligevel ville have skrottet deres gamle brændeovn. Det er dog ikke korrekt, at dødvægtstabet ved den forrige skrotningsordning ikke er kvantificeret, idet det på baggrund af de bedst mulige data blev vurderet, at i hvert fald halvdelen af de 20.000 støttede skrotninger i den forrige ordning var ekstra ud over den naturlige udskiftning.

Miljøstyrelsen finder på denne baggrund ikke anledning til at ændre bekendtgørelsen.

LOB - landsforeningen til oplysning om brænderøgsforurening argumenterer, på grundlag af en historisk gennemgang af især dioxinemission og af brændeovnes negative helbredseffekter, at godtgørelsen for skrotning af ældre brændeovne bør betinges af, at der ikke efterfølgende installeres en ny brændeovn. Samfundsøkonomisk vil dette desuden ifølge LOB i København betyde en årlig besparelse på op til ti gange skrotningsgodtgørelsen.

LOB kritiserer i forlængelse af ønsket om mere fokus på dioxin, at miljømyndighederne har indtaget det standpunkt, at det er vigtigst at nedbringe partikelemissionerne fra brændefyring.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Viden om helbredseffekter fra udendørs luftforurening med fine partikler (PM_{2,5}) er veldokumenteret i en lang række danske og internationale studier igennem de seneste 25 år. Dette er baggrunden for, at reguleringen af mindre fyringsanlæg har fokus på at nedbringe partikelemissionerne (PM_{2,5}).

Udslip af dioxin er i dag faldet til under 5 % af niveauet fra 1990'erne pga. krav om rensning fra de store kilder. Det er på den baggrund, at en meget stor andel af det danske udslip i dag sker fra brændeovne og mindre fyringsanlæg. I forhold til udslippet fra brændeovne viser måleserier på dioxinudslip fra gamle og nye brændeovne ingen klar sammenhæng mellem dioxin-udslip og alder på anlægget. Det er derfor sandsynligt, at den overvejende årsag til højere udslip af dioxin i røg fra brændeovne er fyring med urent eller forurenat træ. Forurening med forurenat træ er forbudt ifølge affaldsbekendtgørelsen. En løsning i forhold til dioxinudslippet fra brændefyring er derfor at forhindre denne praksis gennem håndhævelse af affaldsbekendtgørelsen sammenholdt med en kommunikationsindsats med henblik på at få brugere af brændeovne til at fyre med rent træ.

Den direkte eksponering for dioxin fra brændeovne er i øvrigt meget lav i forhold til det, vi optager fra andre kilder – især fødevarer.